

از لابلای یادداشت‌ها و نیشته‌های روزمره ام

دوستان افغانستان یا صلح‌بانان رقیب؟

ثبات منطقه و ایجاد مشکلاتی در سیاست‌های ژئوپولیتیک
هرج و مرج کنترل شده و اما مدیریت نشده

مشتریان جنگ و عرضه کنندگان خشونت
ترویج روند صلح بمتابیه رسالت مشترک
صورت حساب‌های مذاکره و گفتگو
خطر موجودیت جنگ‌های داخلی

کشور عزیزما افغانستان به میدان جنگ و مبارزه
مسلحانه میان اردوی کشور و کلیه مخالفان مسلح
موجود مبدل گردیده است. "القاعده" هنوز نابود
نشده و نیروهای ناتو در کشور موجود می‌باشند.
اهالی بیدفاع کشور در میان این انتاگونیزم دست و
پا زده و برای زنده ماندن تقلا می‌نمایند.

شرایط و وضعیت در کشور عزیزما افغانستان، بگونه‌ای رقم خورده که روزتا روز شکل غامض و پیچیده‌ای بخود اختیار می‌نماید. درگام نخست، پس از انتخابات پارلمانی سال پار بدینسو، اقدامات تروریستی یکی بعد دیگر انجام پذیرفته، بتعداد تلفات افراد ملکی افزایش بعمل آمده و سال تا سال قوس صعودی می‌پیماید. کنون درکنار سایر مخالفان مسلح، داعش نیز مسؤلیت عملیات انتحاری و انجام عملیات تروریستی را برعهده می‌گیرد. مخالفان مسلح از بمب‌گذاری در مکاتب و محلات تعلیمی و تحصیلی و از کارگذاری مواد انفجاری و انجام انتحار و خرابکاری و ریختن خون هموطنان حتا در مراکز و محلات دینی و مذهبی نیز خودداری نمی‌ورزند.

در اینجا پرسشی طرح می‌گردد که کی‌ها علیه چه کسانی می‌رزمند؟

این واقعیت بهمگان واضح و مبهرهن می‌باشد که قوت‌های مسلح کشور جمع نظامیان ناتواز یکجانب و "طالب"‌ها همراه با گروه‌های "دولت اسلامی" از جانب دیگر درمقابل هم صف آرایی نموده اند. با دریغ و درد که طی سال‌های پسین، بگونه معمول، بیشترین اقدامات دهشت افکنانه در کشورما توسط گروه‌های اخیرالذکر انجام پذیرفته است.

آیا ناتو هنوز هم در قضایای کشورما فعال می‌باشد؟

در اینمورد باید اظهار داشت که در زمستان سال ۱۳۹۳، بسیاری از کشورهای عضو پیمان ناتو، نظامیان شان را از افغانستان به کشور هایشان فراخواندند. اما با تقویت مخالفان سیاسی و قرابت و نزدیکی‌های آنها با جنگجویان "دولت اسلامی" که به افغانستان انتقال داده شده بودند، عده‌ای از نظامیان فراخوانده شده ناتو، مجدداً به کشورما گسیل گردیدند. در مقطع زمانی یادشده، بتعداد ۱۶ هزار نفر از نظامیان ۳۹ کشور بشمول ایالات متحده در افغانستان حضور داشتند.

اگر چنین پرسشی مطرح گردد که کشته‌ها و زخمی‌های جنگ در کشور ما به چه تعدادی بالغ می‌گردد، در این مورد، بسیار ی از منابع یا سکوت اختیار نموده و یا آمار و ارقام متفاوتی در اختیار وسایل اطلاعات جمعی قرار می‌دهند. مطابق آمار ی که در دسترس قرار گرفته، در فاصله سال‌های ۱۳۸۰-۱۳۹۶، بیش‌تر از ۳۳۰۰۰ تن از افراد ملکی در کشور تلف شده‌اند. تعداد مجموعی کشته‌شده‌های طرف‌های متخاصم در حدود ۱۳۶۰۰۰ تن تخمین می‌گردد. در تلفات اهالی ملکی کشور، بو یژه پس از سال ۱۳۸۱ تاکنون افزایش قابل ملاحظه‌ای بعمل آمده است. ازدیاد قربانیان اهالی ملکی نه تنها نتیجه مستقیم برخورد‌های نظامی، بلکه نتیجه حملات هوایی قوای مسلح کشور و نیروهای هوایی ایالات متحده و ناتو بر محلات بود و باش اهالی کشور محسوب می‌گردد. شبکه‌های خبری که روزانه ارقام تلفات جنگ در کشور را به نشر می‌سپارند، سال پار را بمقایسه سال‌های قبل، خونبارترین سال بحساب آوردند.

از چه زمانی بدینسو "دولت اسلامی" (داعش) در افغانستان به فعالیت آغاز نمود؟

در این باره می‌توان گفت که از سال ۱۳۹۳ بی‌عد، داعش در کشور ما بمنظور یافتن جای پا برایش تلاش ورزید. پس از آن در اثر تحرکاتی در موصل بزرگترین شهر عراق که به تصرف درآورده شد، عده‌ای از رهبران "طالب"‌ها به داعش پیوستند، اما در عین حال، آنها با یکدیگر به مبارزه و جنگ‌های سنگین و خشونت‌آمیزی نیز متوسل گردیدند. اما "طالب"‌ها برخلاف داعش، هیچگونه ادعای جاه طلبی در افغانستان ندارند.

در صفحات شمال کشور، از جمله در ولایت جوزجان، نبرد میان "طالب"‌ها و داعش تداوم حاصل نموده و در نتیجه، از هر دو جانب کشته‌ها و قربانیان بیش‌ماری بجا ماند، اما پس از دوروز جنگ، داعش تسلیم گردید.

اثرات وضعیت اینچنینی بر اقتصاد

برای کشورهای از جمله افغانستان و سوریه که از لحاظ اقتصادی بیش‌تر تحت فشار اوضاع و شرایط جنگی می‌باشند، وضعیت بگونه دیگر نیست. هزینه جنگی در سوریه ۶۸ درصد، در افغانستان ۶۳ درصد و در عراق بیش‌تر از ۵۰ درصد از عواید ملی کشورهای یادشده را می‌بلعد. متأسفانه دهقانان بمنظور کسب عاید بیش‌تر و زنده ماندن خود و خانواد‌های شان به کشت و زرع کوکنار رو می‌آورند. "طالب"‌ها دهقانان را به کشت و زرع این ماده بدنام تشویق نموده و از این طریق مبلغ هنگفتی را بنام‌های مختلف بمنظور تداوم جنگ در کشور بدست می‌آورند (گرچه بگونه رسمی خود را بمثابه مخالفان استفاده از مواد مخدر نیز معرفی می‌نمودند) همچنان بخشی از منابع بدست آمده تاجران از تجارت هیروین و مواد مخدر، بگونه مالیه به "طالب"‌ها پرداخت می‌گردید.

واکنش جمعیت و باشنده‌های سرزمین ما بر چه بنیادی استوار می‌باشد؟

عده بیش‌ماری از جمعیت کشور، آرزومندند تا از جهنم ایجادشده میان جناح‌های درگیر خود را نجات داده و از وضعیت نا هنجار بوجودآمده فرار نمایند. مطابق آمار و ارقام ارائه شده توسط دیده بان حقوق بشر، عده زیادی از اهالی کشور، بو یژه از آغاز سال ۱۳۹۴، به ترک کشور مجبور شده و راه مهاجرت را اختیار نمودند. پس از سال ۱۳۹۳ بتعداد این مهاجرت‌ها افزایش قابل ملاحظه‌ای بمشاهده رسید. اما بیش‌ترین عده آنها بدلیل گویا امن بودن بسیاری از مناطق افغانستان، دوباره بکشور برگردانده شدند.

اما در این اواخر، شورای عالی صلح اعلام نمود که در مجموعه "طالب"‌ها بمفهوم عام کلمه تمایل بیش‌تری برای آغاز گفت و شنود‌های صلح با کابل موجود می‌باشد. همچنان رئیس شورای متذکره اظهار نمود که "طالب"‌ها باید آمادگی شان را در امر مذاکرات با کابل تایید نموده و با استفاده از فرصت بدست آمده به اقدامات مقتضی مبادرت ورزند.

قابل یاد‌دهانی پنداشته می‌شود که پیشرفت در مذاکرات ایالات متحده با "طالب"‌ها و اصل خروج نظامیان امریکایی از کشور ما، نمایانگر طرز دید و نحوه نگاه زودگذر و موقتی رهبری ایالات متحده پنداشته شده که نمی‌توان آنرا بمثابه تصمیم نهایی بشمار آورد.

تصمیم‌گیری‌های واشنگتن در زمینه متذکره، ناگهانی بوده و از نظر مفهوم واقعی و مطابق برخی دیدگاه‌ها، از طبیعت سیستماتیک و درازمدتی برخوردار نمی‌باشد. بگونه نمونه، هر دو سال یک مراتبه ستراتیژی آن کشور دستخوش تغییر می‌گردد.

بنابراین، در شناخت قطعی و یا مورد دیگری از اقدامات واشنگتن در این راستا، باید دقت بیش‌تری بعمل آید. چنین تصور

می‌گردد که نظریه فوق در مقطع زمانی خاصی و در یک مورد مطرح گردیده و نه در موارد بیشتر از آن. یکی از مبتکرین کنفرانس اظهار داشت که چنین پنداشته می‌شود لحظه ای فرارسیده که دیالوگ وسیع بین الافغانی سا زماندهی گردد، بنابراین قرار است تا بتاریخ ۵ - ۶ ماه فبروری سال روان در مسکو، گردهمایی وسیع و گسترده با شرکت و سهمگیری نماینده‌های مؤثر و تأثیرگذار جامعه افغانی سازماندهی گردد. در نظر است تا طی این گردهمایی در مورد وضعیت کشور تبادل نظر بعمل آمده، راه‌های دستیابی به نظرات واحد جستجو گردیده تا باشد که با انجام کارهای مقدماتی، زمینه‌ها بمنظور نزدیکی و قرابت بیشتر و ایجاد شرایط همکاری‌های متقابل فراهم گردد. همچنان تصمیم بعمل آمد که در گفتگوهای یادشده، همه بشمول دولت افغانستان، اپوزیسیون، "طالب"ها و تمامی احزاب موجود در داخل قلمرو افغانستان، بمنظور شرکت و سهمگیری در کار آن دعوت می‌گردند. در این مورد باید اقدامات وسیع و جامعی صورت گیرد. بگفته نامبرده، پس از مدت کوتاهی در مورد چگونگی شرکت و سهم ورزی نماینده‌های دعوت شده، معلومات ارائه خواهد گردید.

در این مقطع، پرسشی مطرح می‌گردد که آیا تفاوتی میان "طالب"ها و "دولت اسلامی" پیمشاهده می‌رسد؟ گروه‌های دوگانه یادشده، خویش را گروه‌های دینی و مذهبی عنوان نموده و اما هریکی از آنها بگونه جداگانه و مستقلانه از دین و آموزهای دینی و مذهبی تفسیرهای بسیار محافظه کارانه و لفظی ارائه نموده که هر کدام در نوع خود، کاملن منحصر بفرد پنداشته می‌شود. "طالب"ها بگونه مشخصی از (داعش) متفاوت می‌گردند، بسخن دیگر، "طالب"ها بین الملل گرا نبوده و از هدف جهانی و بین المللی جانبداری بعمل نمی‌آورند که این در نوع خود، اعتراض‌هایی از جانب داعش راعلیه "طالب"ها سبب گردید. آنها "طالب"ها را مورد سرزنش قرار داده، به داشتن تفکرات ناسونالیستی متهم نموده و بمتابه مانعی در راه دستیابی به جایگاه مناسب رهبری در افغانستان می‌پندارند. (داعش) در پی ایجاد و پایه گذاری خلافت در اراضی متعلق به ایران، آسیای میانه، افغانستان و پاکستان بوده، در حالی که "طالب"ها خواستار حکومتی در محدوده افغانستان و متکی بر قانون و اصول شریعت می‌باشند. "طالب"ها به (داعش) و جنگجویان آن بمتابه افراد و اشخاص وارد شده از خارج کشور به سرزمین افغانستان بمنظور تداوم زد و خوردهای بین المللی نگاه می‌نمایند.

مبارزه و نبرد از کجا آغاز گردید؟

زمانی که در سال ۲۰۰۱، نظامیان ایالات متحده از زمین و هوا وارد کشور ما شده و آنرا متصرف گردیدند، امریکایی‌ها قبل از همه و بگونه فزاینده ای در امر مبارزه علیه "القاعده" تمرکز نمودند. گروه اخیر الذکر طی سال ۱۳۶۷ توسط بن لادن و محمد عاطف در امر مبارزه علیه اتحاد شوروی و بهدف خروج قوت‌های نظامی آن کشور از افغانستان ایجاد گردید. "القاعده" پیرو سلفیزم بوده که بر بنیاد آن، غرب را دشمن تلقی نموده و خطری به جهان اسلام می‌پندارند. "القاعده" اصول شریعت را اساس کار و فعالیت‌هایش قرار داده است.

این پرسش ذهن بسیاری‌ها را بخود مشغول ساخته که آیا هنوز هم می‌توان از قدرت و حاکمیت مرکزی سخنی به میان آورد؟

در این مورد، پاسخ بگونه کلی منفی می‌باشد. در محلاتی که تحت تسلط "طالب"ها قرار داشت، آنها حاکمیت‌های موازی را بوجود آوردند. آنها در مناطق و محلات مورد نظر، سیستم مالیه دهی را تحت نام عشرو ذکاة مروج ساخته و از اهالی محل به جمع آوری مالیه می‌پرداختند. آنها بر بخش‌هایی چون تعلیم و تربیه، حفظ الصحه و تجارت، نوع بخصوصی از مالیه را وضع و اجرا نمودند. در مراکز آموزشی به جوانان و نوجوانان، طرز استفاده و بکارگیری سلاح‌های گرم آموزش داده می‌شد. شفاخانها و مراکز صحتی را مبدل به خطوط مقدم جنگ نموده بودند. اما داعش تاکنون موفق نگردیده تا تمامی بخش‌های کشور ما را تحت اداره و تسلطش قرار دهد. همچنان داعش در بسیاری از مناطق کشور در حال سقوط می‌باشد. اما آنها در این اواخر، اقدامات خویش را در جهت دیگری متمرکز نموده اند که عبارت از هدف قرار دادن مراکز و محلات عبادت هموطنان اهل تشییع کشور می‌باشد. همچنان مکاتب، سازمان‌های امداد رسانی و از جمله بانک خون برای آنها بمتابه هدف پنداشته می‌شود.

آیا می‌توان به بهتر شدن وضعیت در کشور امیدوار بود؟

در مورد خاطر نشان باید نمود که مذاکرات و گفتگوهای میان ایالات متحده و "طالب"ها در قطر سازماندهی گردید. قبلن محل برگزاری چنین گفتگوها میان دولت افغانستان و "طالب"ها، کابل تعیین گردیده بود. اما از آنجایی که "طالب"ها افغانستان را کشور اشغال شده و نظامیان امریکایی را بمتابه اشغالگر می‌پنداشتند، به اقدامات دیگری متوسل گردیدند. آنها

خواهان ختم اشغال افغانستان توسط نظامیان امریکایی شده و اعلام نمودند که خواستار ختم جنگ و احترام به هویت افغانستان مستقل می باشند.

اما همه این پرسش را مطرح می نمایند که چرا مذاکرات و گفتگوها میان ایالات متحده و "طالب" ها از اهمیت منحصر بفردی برخوردار بوده و چرا ایالات متحده مشتاق امر متذکره می باشد؟

قبل بر این نیز، "طالب" ها از چگونگی چنین مذاکراتی با طرف ایالات متحده سخن گفته بودند، در اوایل، ایالات متحده از واقعیت امر متذکره انکار ورزیده و اما بلاخره بواقعیت امر یاد شده اعتراف نمود. این مورد یگانه و تنها نبوده، بلکه انکار ایالات متحده بر این بنیاد قرار داشت که کشور نامبرده قصد دارد تا بیشتر در امر مبارزه با "دولت اسلامی" (داعش) در کشور ما تمرکز نماید. در کنار فراخواندن عده ای از سربازان امریکایی از کشور ما، دونالد ترامپ در نظر داشت تا نظامیان بیشتری را به کشور ما اعزام نماید. اما چگونگی وضعیت سیاسی - نظامی در کشور ما چگونه سریعی در حال تغییر می باشد. قابل یاد دهانی پنداشته می شود که با اینهمه زد و خوردها وصف آریی ها، بلاخره پس از مذاکرات نفس گیر میان هیأت نمایندگی ایالات متحده و "طالب" ها، پیش نویس توافقنامه ای به هدف پایان دادن به جنگ ۱۷ ساله در افغانستان، توسط "طالب" ها و هیأت نمایندگی ایالات متحده در ختم مذاکرات و گفتگوهای سازماندهی شده در قطر به تصویب رسید.

منابع نزدیک به "طالب" ها خبر دادند که نماینده های آنها و هیأت نمایندگی ایالات متحده به تفصیل در مورد طرح یاد شده بمنظور ختم جنگ و برخورد های مسلحانه در کشور به بحث و مذاکره پرداخته و به تصویب و تأیید آن صحنه گذاشتند. متن طرح متذکره، زمینه های خروج قوت های نظامی خارجی را که در طی مدت زمان ۱۸ ماه صورت خواهد گرفت، باید فراهم نماید. همچنان تصویب بعمل آمد که هیچ گروه شورشی بشمول "القاعده" و داعش نمی توانند از افغانستان بمثابه پایگاه و عقبه ای بمنظور آغاز و تداوم جنگ و برخورد های مسلحانه، استفاده بعمل آورند.

آنها همچنان به تصویب رسانیدند که تاریخ قطع آتش (آتش بس) را مشخص و زمینه های اجرای عملی آنرا نیز فراهم نمایند. بگفته بسیاری ها، همه و بویژه واشنگتن در گام نخست از مذاکره مستقیم "طالب" ها و نماینده های دولت افغانستان استقبال می نمایند، اما "طالب" ها تاکنون نیز از امر مذاکرات مستقیم و رو در رو با نماینده های دولت افغانستان سخنی بمیان نیآورده اند.

همچنان، ابراز نظری صورت می گیرد مبنی بر این امر که مذاکرات اخیر با مذاکرات و گفتگوهای قبلی مشابهتی بهم نمی رساند و چنین اقامه دعوا می گردد که گفت و شنود های متذکره سازنده بوده و دستاوردهایی نیز در پی داشت. موضوع فوق توسط رئیس هیأت نمایندگی ایالات متحده در مذاکرات یاد شده نیز مورد تأیید و تصدیق قرار داده شده و اظهار گردید که پس از شش روز مذاکره و بحث و گفتگو، ایالات متحده و "طالب" ها، به نتایج مشخصی نایل گردیدند. اما طرف سومی که هما نا جانب حا کمیت سیاسی افغانستان می باشد، اصلن در این مذاکرات غایب بود. این بمفهوم تصمیم گیری در خارج از کشور و دور از انظار و دید مردم کشور ما تلقی گردیده که چگونه عاجل صورت گرفته و ایالات متحده در صدد آن میباشد تا بیش از این از تلفات نظامیان کشورش جلوگیری بعمل آورده و از مصارف کمر شکن جنگ کنونی هرچه زودتر استخلاص ورهایی یابد.

در روز های پسین، دونالد ترامپ، شرایط عودت قوت های نظامی ایالات متحده را مشخص نموده و بر شمرد، نامبرده اظهار داشت که ایالات متحده صرف در شرایط و وضعیت حصول دستاوردی در عرصه مذاکرات صلح بمنظور حل و فصل قضایای افغانستان، به فراخواندن نظامیان امریکایی اقدام خواهد ورزید. نامبرده همچنان یاد آور گردید که از حدود یازده سال قبل بدینسو، نظامیان امریکایی در افغانستان مستقر می باشند و برای نخستین مراتبه هم حاکمیت سیاسی در افغانستان و هم "طالب" ها در مورد حصول توافقنامه صلح در کشور به تفاهم نایل گردیده اند. دیده شود سیر حوادث چه مسیری را دنبال می نماید، اما چنین بمشاهده می رسد که طرف های نیدخل، مذاکرات را چگونه جدی تداوم بخشیده و دنبال خواهند نمود. بمنظور اثبات موضوع گفته آمده، اساس و بنیادی موجود می باشد. اما چگونگی سیر حوادث، بسیاری از مسایل را واضح و مبرهن خواهد نمود.